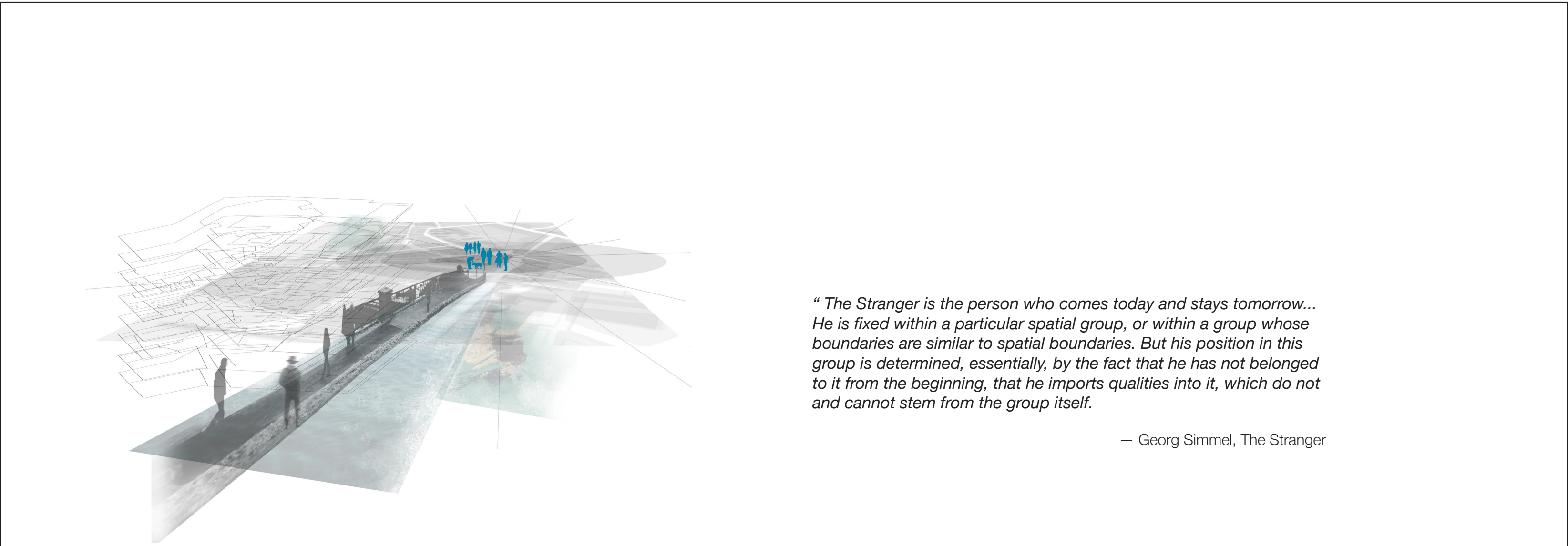

SPOR I VANN

- Bad som flerkulturell arena

Kaja Kittang Kvande
Annette-Irene Berntsen

Veileder: Ole Møystad

“ The Stranger is the person who comes today and stays tomorrow...
He is fixed within a particular spatial group, or within a group whose
boundaries are similar to spatial boundaries. But his position in this
group is determined, essentially, by the fact that he has not belonged
to it from the beginning, that he imports qualities into it, which do not
and cannot stem from the group itself.

— Georg Simmel, The Stranger

BAKGRUNN

ARKITEKTUREN I DET MULTIKULTURELLE SAMFUNNET

Sosiologen George Simmel peker på behovet for en fremmed i et samfunn. Hvis ingen er fremmed vil det heller ikke bli tilført noe nytt. (Simmel 1908)
Vi definerer den fremmede som en innvandrør med en annen kulturbakgrunn som har som intensjon å bosette seg i Norge for en kortere eller lengre periode.

Migrasjon og innvandring skaper ofte spenninger og konflikter. På den annen side er konflikter ofte en spore til fornyelse og endring. Innvandring har brakt med seg nye dynamikk inn i det norske samfunnet.
Selv om endringene av det norske samfunnet skjer gradvis og ikke alltid er like synlige er “den flerkulturelle fortellingen under skriving”

“DEN FREMMEDE” OG “DET NASJONALE BYGGEDYRET”

- møter mellom nordmenn og innvandrere

Hvordan forholder nordmenn seg til “den fremmede”?
I følge SSB sine undersøkelser har det i løpet av de to siste årene blitt flere etniske nordmenn som slutter opp om utsagnet “Innvandrere i Norge bør bestrebe seg på å bli så lik nordmenn som mulig”. 51 % er enige i dette i 2010, mot 46 % i 2008 (SSB 2010). Sosialantropologen Tian Sørhaug peker på at det er mye i det norske samfunnet som er basert på at medlemmene allerede vet, eller har en forståelse av hvordan alt skal være. Og tilgangen til denne kunnskapen får man bare gjennom tilhørighet. Denne barrieren kan forstås som “Det nasjonale byggedyret” (Brochmann 2006).

HVORFOR BAD SOM PROGRAM?

Hvordan kan vi etablere en arena for dagens møter mellom den fremmede og den norske kulturen? Hva er det som kan forene? Hva kan fungere som en tunnel under kulturene? Hva er det som er universelt?
Bad er tilstedeværende i mange kulturer og er et viktig ledd i renselsesprosessen til et menneske. Her står kroppen og sinnet i sentrum. Mange av menneskekroppens funksjoner og behov er universelle. I et bad handler det om møtet mellom kropp og vann, det å utforske vann og å mestre i vann.

Det multikulturelle samfunnet introduserer nye behov og nye ideer. Hvordan skal vi som arkitekter ta tak i utfordringene og mulighetene det multikulturelle samfunnet gir? Hvilke arenaer kan etableres for møter mellom “den fremmede” og den lokale kulturen? Vi vil undersøke om et bad kan fungere som en transkulturell arena, et sted for møter og mestring.

samtaler og workshop

- GRUNNLAG FOR FORSTÅELSE OG PREMISER

I løpet av arbeidet med masteroppgaven har vi foretatt en rekke intervjuer med relevante personer i forhold til tematikken.
I samarbeid med ergoterapeut Grete Ulveslie inviterte vi kvinner fra svømmekursene hennes til å delta på en workshop. Vi ønsket å snakke med de om hvordan de så for seg et nytt folkebad, hvilke behov hadde de og hvilke tilbud så de for seg?

“ Svømmeanlegg blir brukt av store deler av befolkningen i dag, mer enn andre idrettsanlegg. Svømmeanlegg kan virke integrerende på voksne innvandrere, mer enn fotball, det er mer aktuelt for kvinner.

Kolbjørn Rafoss - Førsteamanuensis ved Høyskolen i Finnmark, idrett, friluftsliv og kroppøving.
Intervju: 26.10.11

“ Det trenger ikke være en bunkers selv om vi ikke kan vise kroppene våre.

deltaker ved workshop 13.12.11

“ Det er viktig at man tilbyr bassenger med ulike høyder og temperaturer slik at de kan venne seg til havet og andre typer bassenger.

Kajja Krogh instruktør på svømmekurs for kvinner, Svømmeskademet, Oslo
Intervju og observasjon av svømmekurs: 06.11.11

“ I trygge rammer kan man overvinne redselen for vann og oppnå viljen til å lære å svømme.

Grete Ulveslie - ergoterapeut Trondheim Kommune, initiativtaker til svømmekurs for innvandrerkvinner
Intervju: 21.11.11

“ Et badeanlegg kan være en arena for et fellesskap, der man kan få kvinner med minoritetsbakgrunn ut av hjemmene og møte andre.

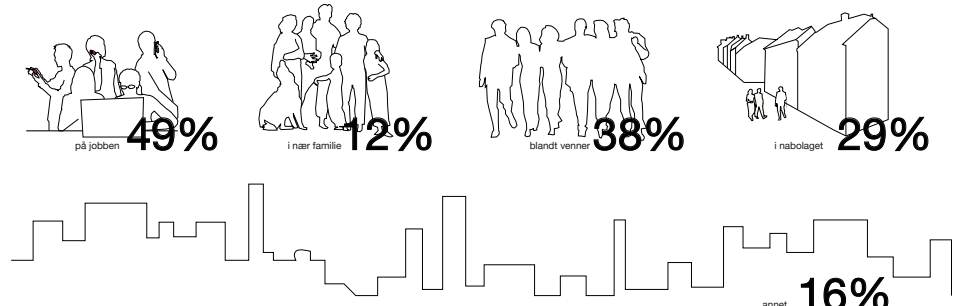
“ Det å gi fra seg monopol på den nasjonale teksten er ikke lett, men forfatterskapet må i fremtiden deles med samfunnsborgere med andre forankringer enn det tradisjonelt norske.

“Hva er innvandring” (Brochmann 2006)

“ Norge er et flerkulturelt samfunn og får derfor også endrede behov. Det er viktig å være bevisst på at noe som er et behov for enkelte kan være bra for mange. Det er ikke nødvendigvis slik at tilrettelegging for behov minoritetsbefolkningen har ikke også kan gagne majoritetsbefolkningen.

Førsteamanuensis ved NTNU Samfunnsforskning, leder for Senter for innvandringsforskning.
Intervju: 07.10.11

Arenaer for møter mellom nordmenn og innvandrere

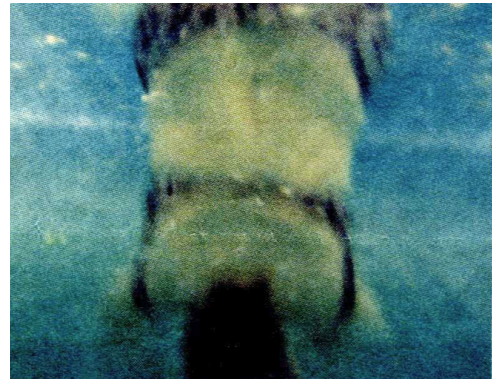
Kilde: SSB (2010)

problemstilling 1:

Hva er arkitektens rolle i det multikulturelle samfunnet?

problemstilling 2:

Hvordan kan et bad fungere som en flerkulturell arena?

Bilder tatt på svømmekurs for kvinner i Trondheim, ledet av Grete Ulveslie.
foto: Mariann Dybdahl Adresseavisen

